

treball; és un exemple que ens alligona a posar el nostre pensament al ritme de l'època. Els pobles s'adormen tot sovint a una rutina històrica que és excusada pels tradicionalistes com una característica racial. Error enorme, la raça és un element dinàmic que no va mai contra el pensament de l'època sinó que donant-se per enter interpreta a la seva faisó, i amb la seva variant és un element de progrés; la seva visió particular dels problemes vius en el moment pot ésser una nova concepció de la veritat que s'estendrà aleshores per tots els àmbits de la terra.

Nosaltres hem propugnat sempre per aquesta genialitat col·lectiva que s'enfronta amb la concepció del geni individual, que tant de mal ens ha fet en esperar-ho tot de la seva acció providencial. Però per aconseguir aquesta genialitat és necessari un ordre i una disciplina de treball en la qual encara no hi estàvem educats, i d'una organització per l'eficàcia per a la qual han mancat sempre els mitjans materials necessaris. L'Institut de Fisiologia, com les institucions que hem parlat, com les múl-

tiples que ens manca d'estudiar, són les que donen la norma d'aquesta educació i d'aquesta organització. Llur eficàcia l'aconsegueixen, precisament, amb aquelles armes amb les quals nosaltres havíem perdut tota destresa; és qüestió de constància i fe per part dels fundadors per a què la llavor s'escampi. I de propaganda en els beneficis d'aquesta llavor també. Avui un estol de joves es mou dins de les cambres de l'Institut, regulant llur conducta a la disciplina científica; joventut intel·ligent, alegre, que treballa seriosament, que reposa constant facècies, negant aquell to trist que el vulgus vol veure en la investigació; entremig dels homes i com altres tants, estudien i investiguen també senyoretetes, les quals arreu col·laboren en les tasques científiques amb tant d'amor i èxit com els homes. És una novetat ací; per nosaltres la dona era objecte de plaer i una servidora de l'home, no tenia altra compensació que la persistència de la vella galanteria vexatòria sempre, barroera gairebé sempre. Però els temps es renoven. L'Europa idealista i noble també entra a casa nostra.

Assemblea del Sindicat,
dia 22 de juny, a dos
quarts de set de la tarda
